

PROKURATUUR

Lp Kristiina Lee
Lp Sander Potisepp

11.10.2024 nr LÕRP-10/24/147-2

Vastus ringkonnaprokurör S. Roodi kohta esitatud märgukirjale

Kriminaalasjas nr 1-23-52

Lugupeetud kannatanute esindajad vandeadvokaat Kristiina Lee
ja advokaat Sander Potisepp

Prokuratuuril on kohustus toimida kriminaalmenetluses objektiivselt ja erapooletult ning järgida seadust. Kriminaalmenetlusseadustiku (KrMS) § 5 kohaselt viiakse kriminaalmenetlus läbi Eesti Vabariigi nimel. See tähendab, et kriminaalmenetluses peetakse silmas laiemaid eesmärke kui ühe konkreetse kannatanu huvid ja eesmärgid. Praktikas on kannatanute arusaam toimunud kuriteost ka sarnaste asjaolude puhul väga erinev. Mõni kannatanu pole kriminaalmenetlusest üldse huvitatud ja teine soovib süüdlase karistamist võimalikest rangeima karistusega. Prokurör peab oma töös muuhulgas lähtuma süütuse presumptsioonist, mis tähendab, et kõik kahtlused tõlgendatakse kahtlustatava või süüdistatava kasuks (KrMS § 7), samuti lisaks kannatanu õigustele peab tagama ka kahtlustatava või süüdistatava õiguste realiseerumise (KrMS § 8 lg 1, 2). Kriminaalmenetluses on prokurör sõltumatu, alludes ainult seadusele (KrMS § 30 lg 2). See tähendab ka, et prokurör ei ole otseselt seotud kannatanu seisukohtadega.

Kahtlemata soovib prokuratuur pidada silmas kannatanute huve ja taastada kannatanu jaoks õigusrahu, kuid olukorras, kus kannatanu subjektiivne arusaam juhtunust ei lange kokku seadusega ja seadusel tugineva prokuröri seisukohaga, tuleb prokuröril siiski juhendada seadusest ning ta ei saa objektiivsuse põhimõtet kõrvale heita ning võtta endale üksnes kannatanu subjektiivsete huvide eest seisja ja kitsalt kannatanu esindaja rolli.

Prokuröri seisukohas, et kriminaalasjas oleks võimalik tsiviilhagi küsimus lahendada eraldi, ei ole midagi ebaseaduslikku, sest seadus võimaldab seda.

See, et kannatanud ei jaga riikliku süüdistuse seisukohti, ei tähenda, et prokurör oleks toiminud kriminaalmenetluse põhimõtete või ka laiemalt kannatanute huvide vastaselt. Kahjuks alati kannatanute seisukohad ei kattu laiemate kriminaalmenetluse eesmärkidega. Alati ei ole ka prokuröril võimalik toetada kannatanu tsiviilhagi. Iseäranis, kui nõue on esitatud moraalseste kannatuste hüvitamiseks, saavad seda nõuet kõige paremini selgitada ja põhjendada kohtule vaid kannatanud ise. Kannatanu huvide paremaks maksvusele pääsemiseks on seadus võimaldanud kriminaalmenetlusse kaasata kannatanule eraldi esindaja, kelle ülesanne ongi

LÕUNA RINGKONNAPROKURATUUR

J. Liivi 4 / 50409 TARTU / 6944750 / info@prokuratuur.ee / www.prokuratuur.ee
Registrikood 70000906

seista kitsalt just kannatanu huvide eest. Kannatanute esindajad on ka selles protsessis osalenud ning kannatanute positsiooni kohtule esitanud.

Selles, et prokuröri seisukohad kriminaalasjas ei ole kattunud täielikult kannatanute seisukohtadega ning prokurör on väljendanud kriminaalasja arutamisel mõnevõrra teistsugust positsiooni, ei ole võimalik näha mingit distsiplinaarrikkumist. Juhtivprokurör ei näe märgukirjas kirjeldatus mida sellist, mille põhjal saaks väita prokuröri töökohustuste nõuete vastast täitmist või seaduse rikkumist. Prokuröri sõnavaliku või suuliselt väljendatud mõtete täpse rõhuasetuse üle võib arutleda, kuid märgukirjas toodust ei selgu prokuröri öeldus sellist, mis olnuks kannatanuid halvustav, solvav või alavääristav. Pigem selgub, et prokuröril on kahju, et ses asjas ei kattu tema arusaam täielikult kannatanute soovidega. Prokurör on viinud süüdlase kohtu ette ning taotlenud tema karistamist seadusele vastavalt ning kohus on üldjoontes prokuröri seisukohti ka jaganud.

Vastuse peale on õigus kaevata Riigiprokuratuuri (15188 Tallinn, Wismari 7).

Lugupidamisega

(digitaalselt allkirjastatud)

Kretel Tamm
juhtivprokurör